

جامعه بشری در معرض آزمون سخت و تاریخی است. بیماری کرونا نخستین و تنها همه‌گیری است. نیست که چنین تبعات جانی و اقتصادی وسیع و دوره بقای نسبتاً طولانی داشته‌است. انواع پاندمی‌های واگیردار دیگر همچون طاعون، آنفلوآنزا و آبله در دسته ی بیماری‌هایی قرار دارند که عالم‌گیری و تلفات شایان توجهی بر جهانیان تحمیل نموده‌اند. اما دنیایگری کنونی از جهانی تبعات و تهدیدات متفاوتی با بیماری‌های قبلی دارد. در عین حال که ویروس کرونا از تمامی پاندمی‌های قبلی قدرت زمان بالاتری دارد، جمعیت کنونی و تراکم آن نسبت به سرامت پدیدار شدن بیماری‌ها همچون طاعون قابل مقایسه نبوده و به دلیل پیشرفت‌های اقتصادی و تکنولوژی محور و متغایباً ارتقاء امید به زندگی انتظارات در مقابله مؤثر حاکمان با آن بسیار فراتر از صدهای پیشین است. پس از بیش از یکسال از اعلام همه‌گیری، موفقیت‌های فراوانی در کشف واکسن این ویروس حاصل شده اما کمابیش خطرآتسی در رابطه با مبادلات واکسن میان جوامع مشاهده می‌شود. دو چالش اساسی که به دلیل ظرفیت‌های متفاوت اقتصادی، سیاسی، دانش، تکنولوژی و غیره امکان ظهور دارند شامل: توزیع عادلانه واکسن در اقصی نقاط دنیا به صورت برابر و قیمت‌گذاری منصفانه آن می‌باشند.

■ زنجیره توزیع واکسن

برای کسب اطمینان از اینکه توزیع واکسن در بهترین‌ترین حالت ممکن صورت خواهد گرفت باید اقداماتی همچون برنامه‌ریزی دقیق پیش از توزیع، نگهداری واکسن در دمای مناسب، رهیابی آن تا رسیدن به مراکز پخش، کسب اطمینان از عملکرد مثبت و پیش‌بینی شده آن پس از تزریق و مدیریت ارسال واکسن به مناطق دور از دسترس یا صعب‌العبور مورد توجه قرار گیرند. در رابطه با تأمین واکسن دو سناریو محتمل است در حالت اول واکسنیاسیون سراسری از طریق واکسن یا واکسن‌های تولید داخل کشورها صورت می‌گیرد که طبیعتاً سریع‌تر و با سرمایه‌گذاری کمتری انجام خواهد شد. تعداد اندکی از کشورها توانایی مالی و دانش تولید واکسن مؤثر را در اختیار دارند و از آن جهت که ویروس با جهش‌های مستمر ممکن است عملکرد واکسن‌ها را پیاپی تحت الشعاع قرار دهد، حتی این کشورها هم به طور مستقل نمی‌توانند به آزمایش، تولید و توزیع داخلی واکسن امیدوار باشند و باید تأمین و توزیع آن را در حیطه ی همکاری‌های بین‌المللی به سرانجام برسانند.از سوی دیگر، تأمین واکسن از طریق سایر کشورها هم با چالش‌های

استاندار خراسان رضوی که در مسئولیت قبلی خود در خراسان جنوبی عملکرد نسبتاً قابل قبولی از خود به جا گذاشت در قامت استاندار خراسان رضوی و در شهر مقدس مشهد به یک معضل و مشکل پیچیده جهانی حاشیه‌نشینی توجه نشان داده و با فراخوان تمامی نهادهای حاکمیتی و سازمان‌هایی که می‌توانند و باید به اصطلاح پای کار باشند از آنها خواسته است برای رفع و حذف و یا اقالا تعدیل مشقات مردمی که به دلایل مختلف‌اعم از اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و در نهایت استتصال و نداری و به طور کلی آنچه و هرچه باعث این نابسامانی و گره‌خوردگی شده‌است راه چاره‌ای بیندیشند.ناگفته نماند که پدیده حاشیه‌نشینی متعلق به دیروز و امروز نیست و در بعضی شهرها و از جمله مشهد عقبه‌ای طولانی دارد.لیکن مشهد یک شهر معمولی و متعارف نیست. وجود بارگاه رضوی و شان و اعتباری که به

به روزهای پایانی سال وقرن نزدیک می‌شویم. چند روزی بیشتر به پایان سال ۱۳۹۹ و آغاز سال ۱۴۰۰ یا بهتر بگویم پایان قرن سیزدهم و شروع قرن چهاردهم باقی نمانده است.

اگر زرق و برق‌های امروز جامعه را نادیده بگیریم ازبسیاری جهات آغاز قرن چهاردهم به مانندآغاز قرن سیزدهم می‌باشد.

در سالهای اول قرن سیزدهم کشور مادچاربحرانهای فزاینده‌ای و بیماری‌های مهلک از جمله بیماری وبا بود که چند صد هزار تن از مردمان دیارمان را به کام مرگ کشاند و الان هم در آغاز قرن چهاردهم وطمان دچارمشکلات عدیده‌ای می‌باشدویروس مخوف کرونا یکی از بزرگترین چالش‌های زندگی جوامع بشری وجامعه ما می‌باشد وشریختانه تاکنون چندده هزارتن از هموطنان‌مان قربانی این بیماری دهشتناک شده‌ اند.

اما در ایمن چند ماه که واکسن ضد کرونا در

توزیع عادلانه واکسن کافی نیست؛

قیمت هم بایدمنصفانه باشد

علی‌علی پور فلاح پستند

فراوانی روبروست. بر اساس معاهدات بین‌المللی واکسن کرونا به عنوان یک کارای حیاتی منحصr بفسر داید به طور برابر در اختیار تمامی انسان‌ها قرار گیرد، اما هیچ تضمینی بر دسترسی همزمان و بدون محدودیت آن برای تمامی آنها وجود ندارد. سطوح دیپلماتیک با کشورهای تولیدکننده واکسن در کنار برورداری از زیر ساخت‌های نگهداری و توزیع آن همچون سردخانه ها، اتومبیل‌های پخش، مکان‌های بهداشتی برای واکسنیاسیون سراسری و بسیاری موارد دیگر، هر موقعیت جغرافیایی را از دیگری متفاوت می‌سازد. حتی اگر متقاضیان واکسن از روابط دیپلماتیک قوی با کشورهای تولیدکننده آن و بودجه کافی برای تأمین مالی وجود زیرساخت‌های درمانی و غیره برخوردار باشند باز هم کشورها ابتدا تقاضای داخلی را در اولویت قرار داده و پس از تأمین کامل نیاز داخل، سپس نسبت به توزیع خارجی اقدام می‌کنند. ظاهراً توزیع سراسری واکسن در ایران از طریق سامانه تیتک (TTAC) صورت خواهد گرفت. این سامانه بستری یکپارچه‌سازی فرآیندهای ثبت سفارش، ردیابی، رهگیری و کنترل اصالت کالا‌های سلامت محور بوده که برای مقابله با فساد در زمینه ی توزیع واکسن کرونا هم کاربردهایی دارد. البته کماکان مشخص نیست که توزیع واکسن از طریق دانشگاه‌های علوم پزشکی، شبکه‌های بهداشت،

شرکت‌های پخش دارو، داروخانه‌ها یا با همکاری تمامی این نهادها انجام می‌شود. یکی از کمبودهای موجود مربوط به فقدان سایت‌های اطلاع‌رسانی برخط برای نمایش روند واکسنیاسیون سراسری است. به عبارت دیگر این موضوع که چه کسی، در چه زمانی، از چه طریقی، در چه موقعیت جغرافیایی و به چه میزان و قیمتی از واکسن خاصی استفاده نموده است باید به صورت شفاف اطلاع‌رسانی شود. این نوع شفاف‌سازی احاط جامعه را از شیوه‌های تأمین واکسن، روند واکسنیاسیون و اطمینان دهی نسبت به عدم وقوع فساد در معاملات غیررسمی مطلع خواهد ساخت.

بر اساس گزارش سامانه برخط یونیسف تاکنون چندین نغاهم نامه میان دولت‌ها و شرکت‌های توزیع‌کننده واکسن منعقد شده است. مجموع واکسن سفارش داده شده رسمی ۱۵ میلیارد و ۲۵۶ میلیون و ششصد و شصت هزار دُز می‌باشد. از این میزان واکسن توافق شده برای تولید، ۲۳ درصد مربوط به واکسن استرازنکا، ۱۵ درصد نوواکس، ۱۴ درصد فایزر – بایوتک، ۱۰ درصد جنسن، ۷ درصد مدرنا، ۸ درصد سانوفی – جی اس کی، ۹ درصد تحقیق و توسعه کواکس و الباقی واکسن‌ها ۱۵ درصد کل سفارش تولید را در بر می‌گیرند. همچنین، از مجموع سفارشات تعهد شده، ۲۳ درصد توسط نهاد کواکس، ۲۲ درصد کشور

مشکلات حاشیه شهر مشهد

علی اکبر پیوندی

این کلاشتر مذهبی سپرده‌است، طعبابه این شهر معنویت و مدنیت توأم را تجسم می‌بخشد. شهر مشهد علیرغم تهران که بخشی از آن بر پستی و بلندی‌های دامنه جنوبی رشته کوه البرز بنا شده در یک دشت مسطح و هموار بنا گردیده و در

طول زمان به اقتضای شرایط روزگار توسعه یافته است. البته در قسمت‌هایی که در انتهای شیارهایی با شیب ملایم به دامنه‌های بلافضل بیابانود اتصال یافته است وضعیت طبیعی و اختلاف ارتفاع باعث شده که اماکن مسکونی بعضاً شیبک و رستوران‌های پرزرق و برق و تمیز هم احداث شود که مواد غذایی و پروتئینی مرغوب که از مراتع بخش‌های شمالی

آمریکا، ۱۹ درصد کمسیون اروپا، ۶ درصد اتحادیه آفریقا، ۳ درصد هرکدام از کشورهای بریتانیا، برزیل، کانادا و مکزیک، ۲ درصد هر کدام از کشورهای اندونزی و ژاپن و الباقی کشورها ۱ درصد یا کمتر را به خود اختصاص داده‌ اند. ایران با ۲ میلیون دُز سفارش تأیید شده واکسن موسسه تحقیقاتی گامالیا حدود ۰.۰۱ درصد از کل سفارشات تأیید شده گزارش یونیسف را تشکیل می‌دهد.

■ قیمت‌گذاری واکسن کرونا

کماکان مشخص نیست که قیمت واکسن کرونا را باید مصرف‌کنندگان نهایی بپردازند یا دولت‌ها رأسا بهای آن را از طریق بودجه عمومی تأمین می‌کنند. در هر دو صورت باید مبانی تعیین قیمت‌گذاری واکسن از سوی فروشندگان و خریداران به صورت شفاف در اختیار عموم مردم قرار گیرد. از سوی دیگر اطلاعات مالی مرتبط با استخراج تولید واکسن شامل اقلام بهای تمام شده، معیار بهای دانش فنی تولید و استراژی‌های قیمت‌گذاری باید تمام و کمال افشاء شود. اینکه شرکت‌های تولیدکننده واکسن چگونه قیمت‌های محصولات نهایی را تعیین می‌کنند و حکومت‌ها بر چه مبانی از منصفانه بودن قیمت‌ها اطمینان حاصل می‌نمایند از موضوعاتی است که نیازمند بررسی موشکافانه است. با این حال مراجعی همچون سازمان یونیسف سرتراهی را برای افضای اطلاعات مرتبط با واکسن‌اغم از قیمت‌های تعیین شده ارائه نموده‌ اند. بر اساس گزارشات یونیسف تاکنون ۱۳ واکسن مجوز تولید گرفته که ظرفیت قابل پیش‌بینی گزارش شده برای تولید جهانی واکسن از انواع مختلف در سال ۲۰۲۱ میلادی ۲۰ میلیارد دُز خواهد بود. همچنین بر اساس گزارشات این سازمان، واکسن کرونا در بازه قیمتی ۲،۱۹ تا ۴۴ دلار عرضه می‌شود. ارزان‌ترین واکسن استرازنکا و برای مصرف‌کنندگان کشورهای عضو اتحادیه اروپا و گران‌ترین هم مربوط به واکسن سی ان بی‌جی و برای فروش به کشور چین است. عمل کشف مؤثرترین نوع واکسن کرونا به یسازنی مورد رصد و توجه جهانیان قرار دارد که ممکن است متغله‌هایی همچون تعیین مبانی قیمت‌گذاری منصفانه و کسب اطمینان از توزیع عادلانه جهانی آن به حاشیه رانده شوند. برای جلوگیری از بروز نابرابری و بی‌عدالتی‌ها در عرصه توزیع و قیمت‌گذاری واکسن کرونا، شفاف‌سازی مستمر اطلاعات در زمینه ی ظاهر نامه‌های ملی و بین‌المللی، دستورالعمل‌های و مبانی تأمین و توزیع واکسن و اصول تعیین بهای تمام شده و قیمت فروش محصولات می‌توانند تاحدودی مفید و نتیجه بخش واقع گردند.

کرده‌اند. به اضافه باید کثیری باورمندان از هند، پاکستان و آذربایجان و قیلا شمال عربستان و بحرین را هم اضافه کرد. حال با این اوصاف بخشی که در تعریف کلی حاشیه شهر نامیده می‌شود اختلاف معزز و آشکاری با بنده اصلی شهر دارد. یافت مسکونی نامتناسب و فاقد استحکام که بدون هیچ نظارت فنی احداث شده و نتیجه یک فقر بنیادی است باید ساماندهی و مناسب‌سازی شود. البته گویا عزم و اراده مسئولان اجرائی هم همین هست. البته ظرفیت اعتبارات شهر نمی‌تواند برای سامان‌بخشی به این حجم از مشکلات حاشیه شهر بزرگی مانند مشهد خاتمه دهد و شکل و شمایل ناموزن آن را منقلب کند بلکه دغدغ و کمک بخشی از اعتبارات ملی نیز لازم به نظر می‌رسد تا کناره و حاشیه این شهر که هر سال فارغ از وضعیت فعلی که امری عارضی و غیرمعمول است فاصله بگیرد.

ونداری و بیکاری و بیماری و بی پولی و بی دارویی و بی درمانی را چشیده‌اند؟؟؟

آیا مسئولین جامعه می‌دانند حال و روز نان آور خانواده در این روزهای پایان سال ورسیدن عید نوروز که قدرت خرید کاهش ولباس نو برای اعضای خانواده را ندارند که هیچ، حتی نمی‌توانند میوه و شیرینی و اجیل شب عید بخرند یعنی چه؟! در این روزهای پایان سال و نزدیک شدن به سال جدید طبق آیین و سنت معتاد و آمار فرآیندهد طلاق و رقم بالای خودکشی و دیگر معضلات و مشکلات اجتماعی مجالی برای خوش بودن و جشن گرفتن سال نو برای بسیاری از مردمان دیارمان باقی نگذاشته‌است.ای کاش همچون سالهای دوران دانش آموزی که در چنین ایامی کارت پستال تهیه می‌کردیم و برای عزیزان مان پیام‌های شادباش و تبریک فرارسیدن عید نوروز را می‌نوشتیم تکرار می‌شد.آیا مسئولین و متولین جامعه طعم فقر

جوان ایرانی در یوغ اسارت فضای مجازی

ماقبل از صفحه‌اول:

ادامه ای از آنکه این هجوم فرهنگی فضای مجازی را ناشی از بغض و کینه سیاستگذاران پشت پرده آن نسبت به جامعه ایرانی بدانیم بایستی ضعف و خلأهای فرهنگی موجود در جامعه خود را را عامل رقم خوردن آن‌ها بدانیم. خلأهایی که سبب ملامت از بسترسازی بیش از آنکه تولید آثار اصیل فرهنگی و رفع‌کننده عطش هیجانی جوان ایرانی شده و به دنبال محرمیت از این بسترسازی ویژه، فرصت حمایت و حراست از بنیان‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه در برابر غلبه جریانات رسانه‌ای و فرهنگی نامناسب نیز از دست رفته است. بدون شک اگر شاهد تلاوم این شرایط و بی‌توجهی‌ها به تهدیدات فضای مجازی در جامعه باشیم در آینده‌ای نه چندان دور جوان ایرانی در دنیای رسانه‌ای و فضای مجازی بیش از آنکه تولیدکننده و انتخاب‌کننده محتوا مورد نیاز و موثر خود باشد به نظرآگر و مقلد صرفی تبدیل خواهد شد که ضمن پذیرش الگوهای فرهنگی مغایر با اصول فرهنگی جامعه ما حتی قدرت و کنترل را در عبور از محتوای غیر اخلاقی و غیرانسانی را نخواهد داشت. بر این اساس امروز بیش از هر زمانی سیاستگذاران و متولیان فرهنگی کشور بایستی

باشگاه نویسندگان

aftab.yz@gmail.com

سه‌شنبه ۱۹ اسفند ۱۳۹۹ ● شماره ۵۹۷۲

درباره اندیشه‌ورزی

قربانعلی تنگ شیر ● مدرس دانشگاه

آزادی اندیشه ورزی یعنی راهایی

اندیشه از هر گونه اسارت. یکی از مهمترین نشانه‌های عقب ماندگی اجتماعی این است که هر یک از افراد جامعه اندیشه‌های خود را حقیقت و مطلق به‌بندارند.اندیشه ورزی فرد و گفتگو منهای شناخت و آگاهی ممکن نیست. روشنفکران حقیقت طلب، آزادترین و دلسوزترین روشنفکران این مرز و بوم هستند. رفتارهای روشن‌تر امیز می‌توانند ذهن‌های جبران ناپذیری به فرد و شخص مورد خشونت قرار گرفته جامعه، وارد کند. خشونت باید از قاعده خارج شود مانند خشونت‌های اجتماعی، خانگی و سایر خشونت‌ها از جمله اقدام به خودکشی و ناگامی در حوزه‌های مختلف از جمله اقتصادی، شغلی و خانوادگی. روابط بین فردی در حوزه‌های مختلف مانند مهارت کنترل خشم و تاب‌آوری اجتماعی، یک نوع مهارت زندگی است که مردم باید آن را یاد بگیرند.همچنین سرمایه اجتماعی باید بالا باشد. نشاط اجتماعی به مسئله مداری اجتماعی اشاره نشیدن پیام‌های متفاوت را داشته باشند.

زنان: دروازه‌های سلامت جوامع

محمد هاشمی● دبیر انجمن علمی پیشگیری و درمان چاقی ایران

داشت. نتایج بررسی مصرف مواد غذایی کشور در سال ۷۹ که نشان دهنده درصد بالایی از خانوارها که دچار کمبود دریافت آهن، کلسیم و ویتامین ا و نیز نشانگر شیوع تقریباً" پنجاه درصدی خانوارهای با دریافت انرژی و پروتئین بیش از نیاز بود، بر این حقیقت تأکید می‌کند که غفلت از آموزش تغذیه و بهداشت در زنان می‌تواند به اتلاف منابع آتی جامعه منجر شده شود.سومین جنبه رابطه زنان و تغذیه و تاثیر آن در رشد و توسعه جوامع، تأثیری است که مداران بر شکل گیری ذائقه کودکان دارند. این مسئله امر بسیار مهمی است که خود پایه گذار پیشگیری اولیه از بروز بیماری‌های غیرواگیر است. در حقیقت سوء تغذیه و چاقی دو سر طیف بد خوری و بدغذایی هستند. توجه به این واقعیت که چاقی دوران کودکی می‌تواند زمینه ساز ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی و دیابت در بزرگسالی شود و نیز سوء تغذیه این دوران منجر به اختلالات متابولیک دوران میانسالی می‌شود، یکبار دیگر بر اهمیت ارتقای سطح سواد تغذیه ای زنان جامعه تأکید می‌ورزد. از جمله مثال‌های موفق در این زمینه می‌توان از کشور فنلاند یاد کرد که طی یک برنامه ریزی ۲۳ ساله موفق به کاهش ۷۳ درصدی شیوع بیماری‌های قلبی-عروقی از طریق آموزش شیوه درست تغذیه ای به ویژه در بین زنان شدند.اجمالاً اینکه در منظر گوناگون برای زنان در ارتباط با غذا وجود دانش اول اهمیت تغذیه آنان و اینکه طی دوران های مختلف زندگی مانند بلوغ، بارداری، شیردهی و یائسگی باید تحت حمایت سطوح‌های دستگاه‌های حاکمیتی قرار بگیرند.موردسطح‌دانش او در زمینه تغذیه سالم به عنوان کلیدی ترین فرد در تعیین چیدمان سفره خانوار و تاثیر بسزای این امر در سلامت و اقتصاد جامعه است که لزوم ارتقای آن را برای رسیدن به بهره وری مطلوب در سطوح کلان روشن می‌سازد.با توجه به آنچه در این گفتار اشاره شد می‌توان نتیجه گرفت که زنان در واقع دروازه‌های سلامت جوامع و راهگشای آنان به سوی توسعه پایدار و حقیقی هستند، نکته ای که از دیدگاه سیاستگذاران بهداشتی کشور نیز پنهان نمانده و در راستای جدی تر گرفتن مشارکت زنان در این امر کوشش‌های فراوانی صورت پذیرفته که هرچند هنوز به سرانجام مقصود نرسیده، اما قابل تقدیر و نوید بخش آینده ای بهتر است.

داروی ایرانی؛ کیفیت یا تجارت؟

محمد هاشم پور ● کارشناس ارشد مدیریت اجرایی

تقریباً همه تجربه کرده ایم که برخی از پزشکان هنگام تجویز دارو تأکید بر تهیه نوع خارجی آن را دارند. چه بسا بسیاری از داروهای تولید داخل نیز

از نظر تاثیر درمانی و کیفیت همتای مشابه‌های خارجی باشد اما هنوز

ذهنیت بهتر بودن کالای خارجی در آذهان

مخصوصاً برای دارو که در رابطه مستقیم با سلامت جامعه است وجود دارد.

مهندس محمد هاشم پور در خصوص کیفیت تولید دارو در کشور نوشت: باید منصفانه به قضیه نگاه کرد، بسیاری از تولیدکنندگان ایرانی کیفیت را فدای چیز دیگری نمی‌کنند، در صنعت پخش دارو اکثر داروهای وارداتی زمانی خاص به فروش می‌روند دقیقاً مانند یک کالای عادی یا سود تجاری معقول و تعریف شده.اما بسیاری از داروهای تولید ایران با جوایز و استمهال‌های باز پرداخت باور نکردنی به فروش می‌رسد که این جوایز و استمهال‌ها حتی در صنایع غذایی نیز به هیچ وجه با این وضعیت دیده نمی‌شود. زمانی که دارو با این وضعیت تورم کشور پیوسته افزایش قیمت دارد و کشور باالاص داروهای مصرفی حمایت نمی‌کند و حتی در بخش مکمل‌ها با مالیات بر ارزش افزوده کالا توسط مصرف‌کننده پرداخت می‌شود.ماحصل این قضیه چیزی نیست جز کاهش کیفیت برای رقابت در بازار و تجارت بی‌رحمی که پر کردن قفسه داروخانه را بر

بازتعیف و بازنگری شاخص‌ها، ارزش‌گذاری و سیاست‌های فرهنگی کشور که خروجی موثر و بازدارنده‌ای در برابر آسیب‌ها رسانه‌ای نداشتند را در دستور کار کار خود قرار دهند. در قرن حاضر و عصر فناوری و ارتباطات امکان این که رسانه‌های مجازی و از دیدگی سایریت حذف و یا حتی آن را مطلقاً انسبازا و مطلوب تلقی کنیم وجود ندارد چرا که میزان بسترسازی‌ها و حجم زمانی خاص به فروش می‌روند دقیقاً مانند یک کالای عادی یا سود تجاری معقول و تعریف شده.اما بسیاری از داروهای تولید ایران با جوایز و استمهال‌های باز پرداخت باور نکردنی به فروش می‌رسد که این جوایز و استمهال‌ها حتی در صنایع غذایی نیز به هیچ وجه با این وضعیت دیده نمی‌شود. زمانی که دارو با این وضعیت تورم کشور پیوسته افزایش قیمت دارد و کشور باالاص داروهای مصرفی حمایت نمی‌کند و حتی در بخش مکمل‌ها با مالیات بر ارزش افزوده کالا توسط مصرف‌کننده پرداخت می‌شود.ماحصل این قضیه چیزی نیست جز کاهش کیفیت برای رقابت در بازار و تجارت بی‌رحمی که پر کردن قفسه دارو داشته باشیم.